

Byla C-18/20

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį

Gavimo data:

2020 m. sausio 16 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Verwaltungsgerichtshof (Austrija)

Sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2019 m. gruodžio 18 d.

Kasatorius:

XY

Kita kasacinio proceso šalis:

Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl

Pagrindinės bylos dalykas

Prieglobsčio teisė – Nauja informacija arba duomenys – Apibrėžtis – Procedūros atnaujinimas – Netinkamas direktyvos perkėlimas į nacionalinę teisę

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir teisinis pagrindas

2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/32/ES dėl tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo bendros tvarkos (toliau – Procedūros direktyva) aiškinimas, SESV 267 straipsnis

Prejudiciniai klausimai

1. Ar 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/32/ES dėl tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo bendros tvarkos (nauja redakcija) (toliau – Procedūros direktyva) 40 straipsnio 2 ir 3 dalyse vartojamos formuluotės „nauja informacija arba duomenys“, „atsirado

arba prašytojas pateikė“ taip pat apima aplinkybes, kurios jau egzistavo prieš priimant sprendimą, kuris įsiteisėjo, ankstesnėje prieglobsčio procedūroje?

Jei į pirmąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai:

2. Ar atsiradus naujų faktų ar įrodymų, kurie negalėjo būti pateikti ankstesnėje procedūroje ne dėl užsieniečio kaltės, pakanka suteikti prieglobsčio prašytojui galimybę reikalauti atnaujinti įsiteisėjusiu sprendimu pasibaigusią ankstesnę procedūrą?

3. Ar tuo atveju, jei prieglobsčio prašytojas dėl savo kaltės nepateikė argumentų dėl naujai nurodytų priežasčių dar ankstesnėje prieglobsčio procedūroje, institucijai leidžiama atsisakyti nagrinėti paskesnę prašymą iš esmės remiantis nacionaline norma, nustatančia administraciniuose procesuose visuotinai taikomą principą, nors valstybė narė nepriėmė specialių normų ir tinkamai neperkėlė Procedūros direktyvos 40 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytų reikalavimų, todėl aiškiai nepasinaudojo Procedūros direktyvos 40 straipsnio 4 dalyje suteikta galimybe nustatyti normas, leidžiančias paskesnio prašymo nenagrinėti iš esmės?

Nurodomi Sąjungos teisės aktai

2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/32/ES dėl tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo bendros tvarkos (toliau – Procedūros direktyva) 36 konstatuojamoji dalis, 1, 2, 33 ir 40 straipsniai

Nurodomos nacionalinės teisės nuostatos

Allgemeines Verwaltungsverfahrensgesetz (Bendrasis administracinių bylų teisenos įstatymas, toliau – AVG) 68 ir 69 straipsniai

Verwaltungsgerichtsverfahrensgesetz (Proceso administraciniuose teismuose įstatymas, toliau – VwGVG) 32 straipsnis

2005 m. *Asylgesetz* (Prieglobsčio įstatymas, toliau – 2005 m. *AsylG*) 2, 3, 8, 10, 57 ir 75 straipsniai

2005 m. *Fremdenpolizeigesetz* (Užsieniečių kontrolės įstatymas, toliau – FPG) 52 ir 55 straipsniai

Gesetz über das Verfahren vor dem Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (Įstatymas dėl Federalinės imigracijos ir prieglobsčio tarnybos proceso, toliau – *BFA-Verfahrensgesetz* (BFA-VG)) 9 straipsnis

Bylos aplinkybių ir proceso santrauka

- 1 1990 m. gimęs kasatorius XY kilęs iš Irako. Neteisėtai atvykęs į Austriją 2015 m. liepos 18 d. jis pateikė tarptautinės apsaugos prašymą pagal 2005 m. *AsylG*. Pirmą kartą apklausiamas valstybės saugumo tarnybos institucijos jis nurodė, kad yra šiitas. Šiitų nereguliarioji kariuomenė ragino jį kovoti jų pusėje. Jis nenori kovoti, žudyti kitų ar pats žūti. Be to, padėtis Irake labai prasta; šalyje karas. XY taip pat pabrėžė, kad tai yra „vienintelis jo pabėgimo motyvas“.
- 2 2016 m. kovo 23 d. raštu XY paprašė apklausti jį prieglobsčio byloje ir, atkreipdamas dėmesį į kartu pateiktus dokumentus, nurodė, kad savo gimtojoje šalyje penkis mėnesius buvo įkalintas. Jis teigė, kad buvo apkaltintas dalyvavimu nusikalstamoje veikloje. Taip pat pabrėžė, kad 2008 m. jam padaryta šautinė žaizda.
- 3 2017 m. gegužės 30 d. XY buvo apklaustas *Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl* (Federalinė imigracijos ir prieglobsčio tarnyba). XY nurodė, kad yra nesusituokęs ir neturi vaikų. Jis gimė ir visada gyveno Bagdade. Jo tėvas, broliai ir seserys taip pat gyveno Bagdade, motina jau mirusi. XY gyveno pas savo tėvą su broliais ir seserimis.
- 4 Nurodydamas savo išvykimo iš gimtosios šalies priežastį XY teigė, kad jis ir jo tėvas yra šiitai, o jo motina ir jos giminaičiai – sunitai. Jo motinos giminėje yra „keli asmenys“, priklausantys radikalioms grupėms. Šie asmenys grasino sunaikinti visą šeimą, jei XY „ką nors apie juos pasakys“.
- 5 *Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl* ne kartą klausė XY, ar jis nurodė visas priežastis, privertusias palikti savo šalį, jis tai kaskart patvirtindavo.
- 6 Atlikusi tolesnį tyrimą *Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl* 2018 m. sausio 29 d. sprendimu atmetė XY prašymą suteikti teisę į prieglobstį turinčio asmens statusą pagal 2005 m. *AsylG* 3 straipsnio 1 dalį ir prašymą pripažinti papildomos apsaugos statusą pagal 2005 m. *AsylG* 8 straipsnio 1 dalį. XY taip pat nebuvo išduotas leidimas gyventi šalyje pagal 2005 m. *AsylG* 57 straipsnį, priimtas sprendimas grąžinti (grindžiamas FPG 52 straipsnio 2 dalies 2 punktu, 2005 m. *AsylG* 10 straipsnio 1 dalies 3 punktu ir BFA-VG 9 straipsniu), be to, pagal FPG 52 straipsnio 9 dalį konstatuota, kad XY leidžiama išsiųsti į Iraką. Institucija skyrė 14 dienų laikotarpį po sprendimo grąžinti įsiteisėjimo dienos savanoriškai išvykti pagal FPG 55 straipsnio 1–3 dalis.
- 7 *Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl* motyvavo sprendimą tuo, kad XY argumentas neįtikinamas. Jis yra prieštaringas, nelogiškas, esama įvairių neatitikimų.
- 8 XY pateikė skundą dėl *Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl* sprendimo *Bundesverwaltungsgericht* (Federalinis administracinis teismas) ir ginčijo *Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl* įrodymų vertinimą. *Bundesverwaltungsgericht* 2018 m. liepos 23 d. surengė posėdį.

- 9 Nei skunde, nei per posėdį *Bundesverwaltungsgericht* XY nenurodė naujų priežasčių, privertusių palikti savo šalį.
- 10 2018 m. liepos 27 d. sprendimu *Bundesverwaltungsgericht* atmetė kasatoriaus skundą kaip nepagrįstą.
- 11 2018 m. gruodžio 4 d. XY pateikė naują tarptautinės apsaugos prašymą (toliau taip pat – paskesnis prašymas). Jame XY nurodė naują priežastį, privertusią palikti savo šalį – tai, kad jis visą gyvenimą buvo homoseksualus. Dėl šios priežasties Irake jis turi baimintis dėl savo gyvybės. Teikdamas pirmąjį prieglobsčio prašymą šią priežastį, privertusią palikti savo šalį, nusišėpė, nes nežinojo, kad Austrijoje gali išreikšti savo homoseksualumą. Sužinojo tai tik 2018 m. birželio mėn.
- 12 *Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl* 2019 m. sausio 28 d. sprendimu atmetė šį paskesnį prašymą pagal AVG 68 straipsnio 1 dalį dėl išspręstos bylos, dėl teisės į prieglobstį turinčio asmens statusą ir dėl papildomos apsaugos statuso pripažinimo. XY taip pat nebuvo išduotas leidimas gyventi šalyje pagal 2005 m. *AsylG* 57 straipsnį, priimtas sprendimas grąžinti (grindžiamas FPG 52 straipsnio 2 dalies 2 punktu, 2005 m. *AsylG* 10 straipsnio 1 dalies 3 punktu ir BFA-VG 9 straipsniu), remiantis FPG 53 straipsnio 1 ir 2 dalimis dvejiems metams nustatytas draudimas atvykti ir pagal FPG 52 straipsnio 9 dalį konstatuota, kad jį leidžiama išsiųsti į Iraką. Laikotarpis išvykti savanoriškai pagal FPG 55 straipsnio 1a dalį nesuteiktas.
- 13 XY pateikė skundą dėl *Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl* sprendimo *Bundesverwaltungsgericht*.
- 14 2019 m. kovo 18 d. sprendimu *Bundesverwaltungsgericht* patenkino skundą tiek, kiek jis buvo susijęs su nustatytu draudimu atvykti. Kitą skundo dalį jis atmetė kaip nepagrįstą.
- 15 Dėl šio sprendimo XY pateikė kasacinį skundą *Verwaltungsgerichtshof* (Aukščiausiasis administracinis teismas). Nagrinėjant kasacinį skundą pateiktas šis prašymas priimti prejudicinį sprendimą.

Svarbiausi pagrindinės bylos šalių argumentai

- 16 *Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl* motyvavo paskesnio prašymo atmetimą tuo, kad nurodyta nauja priežastis, privertusi palikti savo šalį, nėra įtikinama. Atsižvelgiant į tai, kad reikšmingos faktinės aplinkybės nepasikeitė, pirmojoje prieglobsčio procedūroje priimto sprendimo *res judicata* galia neleidžia priimti naujo sprendimo dėl esmės nagrinėjant paskesnį prašymą. Dėl šios priežasties paskesnis prašymas turi būti atmetas dėl išspręstos bylos (*res judicata*).
- 17 *Bundesverwaltungsgericht* iš esmės pritarė šiam požiūriui.

- 18 XY teigia, kad nauja faktinė aplinkybė yra ne jo homoseksualumas, bet dabar esanti galimybė aiškiai jį išreikšti. XY nurodo, kad jo argumentas, jog tokią galimybę įgijo tik „prisipažinęs apie savo pakraipą“, „bet kuriuo atveju“ tikėtina, nes tai atitinka bendrą gyvenimo patirtį. Net jei jo argumentas dėl homoseksualumo būtų nebepriimtinas pagal Austrijos teisės aktus, jis bet kuriuo atveju galimas pagal Direktyvą 2013/32. Be to, *Bundesverwaltungsgericht* turėtų atsižvelgti į jo homoseksualumą bent jau vertindamas, ar neturi būti laikomasi negražinimo principo.

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą motyvų santrauka

- 19 Šioje byloje iš esmės – teikiant **pirmąjį klausimą** – siekiama nustatyti, kaip turi būti aiškinama formuluotė Direktyvos 2013/32 40 straipsnio 2 ir 3 dalyse „atsirado arba prašytojas pateikė naujos informacijos arba duomenų“. Neaišku, ar šia informacija ar duomenimis taip pat laikomos aplinkybės, kurios egzistavo dar iki įsigaliojant sprendimui dėl pirmojo prašymo suteikti tarptautinę apsaugą.
- 20 Tokią prielaidą leidžia patvirtinti neapibrėžta formuluotė ir kontekstas. Vis dėlto taip būtų nukrypstama nuo Direktyvos 2013/32 36 konstatuojamojoje dalyje nurodyto įsiteisėjusio sprendimo (*res judicata*) principo, bent jau remiantis šio principo supratimu Austrijoje. Taigi, yra tikimybė, kad šis principas turi būti aiškinamas kitaip, kai kalbama apie Direktyvą 2013/32.
- 21 Jeigu į pirmąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai, **antruoju klausimu** prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas siekia išsiaiškinti, ar pagal Direktyvą 2013/32 pakanka, kad prieglobsčio prašytojas turėtų galimybę atnaujinti ankstesnę procedūrą, ar dėl paskesnio prašymo turi būti vykdoma nauja procedūra.
- 22 Abu variantai atrodo įmanomi. Pirmajam variantui skatina pritarti *res judicata* principo svarba, akivaizdi iš Direktyvos 2013/32 36 konstatuojamosios dalies. Antrajam variantui skatina pritarti 40 straipsnio 3 dalies formuluotė, pagal kurią atsiradus naujos informacijos arba duomenų „prašymas toliau nagrinėjamas pagal II skyrių“.
- 23 Tuo atveju, jeigu į pirmąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai, prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas **trečiuoju klausimu** taip pat siekia išsiaiškinti, ar leidžiama atsisakyti nagrinėti iš esmės paskesnę prieglobsčio prašytojo, kuris dėl savo kaltės nenurodė naujų priežasčių iškart per pirmąją procedūrą, prašymą, nors Direktyvos 2013/32 40 straipsnis nebuvo tinkamai perkeltas į nacionalinę teisę.
- 24 Šiomis aplinkybėmis reikia nustatyti, ar valstybės narės, siekdamos įgyvendinti Direktyvos 2013/32 40 straipsnio 4 dalį, turi nustatyti *aiškias* normas, leidžiančias paskesnių prašymų nenagrinėti iš esmės, ar nacionalinė teisė gali būti aiškinama taip, kad atitiktų Sąjungos teisę.